

MRF 2023.312

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 30. november 2023, j.nr. 21/01226

Ophævet og hjemvist Miljøstyrelsens miljøgodkendelse af udvidelse af kapaciteten på eksisterende miljøgodkendt virksomhed med produktion af katalysatorer med vilkår om rensning af luftstrøm til anvendelse af omkostningstunge absolutfiltre, da Kommissionen under klagesagen havde offentliggjort nye BAT-konklusioner for denne type anlæg, hvorefter der kunne anvendes de billigere posefiltre, hvilket blev anset for nye faktiske oplysninger efter principper om nova.

Sagen omhandlede en eksisterende miljøgodkendt virksomhed, der producerede TK-katalysatorer til anvendelse i den kemiske industri. Virksomheden var beliggenhed umiddelbart ud for Natura 2000-område N136, Roskilde Fjorde og Jægerspris Nordskov. Den 23. april 2020 fremsendte virksomheden ansøgning om at udvide produktionen fra 13.000 til 16.000 timer årligt. Det fremgik af ansøgningen, at der ikke ville blive tale om til- eller ombygning for det eksisterende produktionsanlæg, men at forbruget af hidtil anvendte råvarer og hjælpestoffer skulle forøges proportionalt med den ansøgte udvidelse. Endvidere var oplyst, at luftstrømme fra processen havde indhold af støv med nikkel, som havde karakter af hovedgruppe 1-stof efter Miljøstyrelsens luftvejledning fra 2001, hvor luftstrømmene for det eksisterende produktionsanlæg gennemløb politifilter (HEPA) forud for afkast. I ansøgningsprocessen gjorde Miljøstyrelsen opmærksom på, at der ikke var udarbejdet BAT-konklusioner for virksomhedstypen, men at det fremgik af Miljøstyrelsens luftvejledning, at der ved emission af støv indeholdende hovedgruppe 1-stoffer fremfor politifilter bør anvendes absolutfilter, da denne rensningsteknik medfører, at emissionen kan nedbringes til langt under 0,01 mg/normal m³. Virksomheden gjorde hertil opmærksom på, at en ændring af filterteknikken til absolutfiltre ville medføre en omkostning på 3,6-5,5 mio. kr., mens en ændring til et posefilter (ePTFE) ville kunne gennemføres for en omkostning på kr. 100.000 og med en effekt over det anførte i luftvejledningen, da afkastet ville være under 0,0047 mg/normal m³. Den 23. april 2020 meddelte Miljøstyrelsen miljøgodkendelse til udvidelsen, hvori bl.a. var vilkår om, at virksomheden senest den 1. juni 2023 skulle etablere absolutfiltre for rensning af luftstrømmene. Det fremgik af afgørelsen, at mens absolutfiltre udgjorde kendt teknik samt er engangsfiltre, ville der ved posefiltre (ePTFE) ske returskylning med trykluft, hvor der ikke forelå kendskab til eventuel forhøjet emission ved retur-

skylning. I forhold til deposition af nikkel i Natura 2000-område N136 fremgik af godkendelsen, at merdepositionen ville ligge under 1 % af områdets tålegrænse, hvorfor bidraget ved en væsentlighedsvurdering blev anset for nul-bidrag. Miljøgodkendelsens vilkår blev påklaget af virksomheden, der bl.a. gjorde gældende, at det burde tages i betragtning, at BAT-konklusioner var under revision, og at krav om anvendelse af absolutfiltre i stedet for posefiltre ville medføre omkostninger i modstrid med det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip. Miljø- og Fødevareklagenævnet lagde til grund, at det følger af § 25, stk. 1, i miljøgodkendelsesbekendtgørelsen, at godkendelsesmyndigheden skal lægge relevante BAT-konklusioner, der er vedtaget og offentliggjort af Kommissionen, til grund i forbindelse med godkendelse af virksomheder omfattet af bilag 1. Herfor konstaterede nævnet, at der efter meddelelse af den påklagede afgørelse den 12. december 2022 var offentliggjort BAT-konklusioner for ”Fælles systemer til håndtering og behandling af spildgasser i den kemiske sektor” (BREF-WGC-BAT 14), og at virksomhedens anlæg var omfattet af BAT-konklusionerne med bemærkning om, ”at BREF-CWW ikke indeholder bindende BAT-konklusioner eller BAT-AEL-værdier vedrørende luftrensning”. Med henvisning til U 2020.867 H om ændring af vejledning for lugt fra minkfarme lagde nævnet til grund, at BAT-konklusionerne offentliggjort i perioden efter den påklagede afgørelse og før klagenævnets behandling skal anses for ny faktisk viden, der kan og skal inddrages efter principperne om nova. Da BAT-konklusionerne ikke var lagt til grund ved Miljøstyrelsens afgørelse, ophævede Miljø- og Fødevareklagenævnet godkendelsen og hjemviste sagen. Ved en fornyet behandling af ansøgningen skulle Miljøstyrelsen foretage en vurdering af, hvorvidt der skulle stilles krav om anvendelse af netop absolutfiltre, da der efter BAT-konklusionerne kan anvendes posefiltre til at reducere rørførte emissioner af støv og partikel-

bundne metaller, og da virksomheden havde dokumenteret en emission på 0,0047 mg/normal m³, hvilket var under de BAT-relaterede emissionsniveauer for nikkel. En fornyet behandling skulle på den baggrund tillige inddrage hensynet til, hvorvidt vilkår om anvendelse af absolutfilter fremfor posefilter ud fra det forvaltningsretlige

proportionalitetsprincip var nødvendigt og forholdsmæssigt. Endelig konstaterede nævnet vedr. påvirkning af Natura 2000-området, at rapporten om tålegrænser for dansk natur ikke indeholdt oplysninger om tålegrænser for nikkel, hvorfor der ved fornyet behandling skulle ske en redegørelse for fastsættelse af tålegrænse.

Kommentar: Nævnets afgørelse vedrører spørgsmålet om nova, dvs. om nye retningslinjer for vurdering af acceptabel risiko, som fremkommer efter afgørelsen i første instans, men før klagenævnet har afgjort klagesagen. Baggrunden er, at hvis der under klagesagen kommer nye faktiske oplysninger af betydning for den påklagede afgørelse, skal disse oplysninger indgå i klagenævnets behandling, mens ændringer af lovgrundlag og regler (jus) normalt ikke skal inddrages, medmindre dette direkte fremgår af overgangsregler. Dette følger af de almindelige forvaltningsretlige regler om nova. Det juridiske spørgsmål i denne sag om miljøgodkendelse af katalysatorvirksomheden var, om de nye BAT-normer skulle anses for jus eller faktiske oplysninger. Klagenævnet fandt, at sagen på dette punkt lignede U 2020.867 H, der omhandlede ændrede vejledende lugtgrænser for minkfarme under en klagesag om miljøgodkendelse af en minkfarm, hvilket klagenævnet inddrog som ny viden. Højesteret fandt i dommen, at den nye vejledning måtte sidestilles med ny viden og derfor kunne og skulle inddrages af klagenævnet, og frifandt med henvisning hertil nævnet. Selv om det må medgives, at der kan argumenteres for, at både Miljøstyrelsens vejledende lugtgrænser for minkfarme og BAT-noter kan anses for jus – og dermed ikke uden videre vil kunne inddrages af klagenævnet, når de vedtages efter den påklagede afgørelse – er der en sådan lighed, at analogien må tiltrædes mellem BAT-noter og Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier. Hertil kommer, at dette tillige synes at følge af det EU-retlige ækvivalensprincip. Hvor der som i sagen om katalysatorvirksomheden er tale om ændringer til gunst for adressaten, kan dette dog tale for, at rekursinstansen i alle tilfælde skulle inddrage de nye BAT-konklusioner, også selvom de måtte rubriceres som jus, jf. FOB 2011 14-3.

Ophævelse og hjemvisning i sag om tillæg til miljøgodkendelse af katalysatorfabrik i Frederikssund Kommune

21/01226

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, jf. § 91, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 21. december 2020 om miljøgodkendelse til udvidelse af produktionskapacitet i afd. P4, beliggende på matr. [M2], [M1], Ude Sundby, Frederikssund Jorder, [A1], 3600 Frederikssund, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med miljøbeskyttelseslovens § 91, stk. 1, har behandlet sagen i nævnets afdeling 1, jf. § 3, stk. 1, nr. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 19. januar 2021 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsesadressaten, der er repræsenteret ved advokat.

Klager har anført, at

- under henvisning til det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip og officialprincippet skal de forbedrede posefiltre udgøre den permanente løsning til rensning af luftstrømme i afkast A40,
- miljøgodkendelsens C-vilkår om luft afviger fra luftvejledningens afsnit 5.2.1,
- der kun vil kunne opnås en marginal reduktion i emissionen ved anvendelse af absolutfiltre,
- det bør tages i betragtning, at luftvejledningen og hidtidige BAT-konklusioner er under revision,
- der ikke med BAT 14 i WGC-BREF er stillet krav om de særdeles kostbare absolutfiltre,

- kravet om emissionsgrænseværdi for støv skal ændres til at være for nikkel,
- kravet til bestemmelse af rensesgrad skal udgå af miljøgodkendelsen, og
- at den med vilkår C4 og C5 krævede egenkontrol vil påføre klager udgifter i en størrelsesorden af 2,5 mio. kr.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Virksomheden og området

Den i sagen omhandlede virksomhed er miljøgodkendt den 12. maj 1998 til produktion af forskellige typer katalysatorer ud fra uorganiske forbindelser, herunder mindre mængder af tungmetaller, til anvendelse i primært den kemiske industri.

Virksomheden er beliggende i Frederikssund, umiddelbart ud for Natura 2000-område N136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Natura 2000-området omfatter fuglebeskyttelsesområde F105 (Roskilde Fjord, Kattinge Vig og Kattinge Sø) og Habitatområde H120 (Roskilde Fjord).

Virksomhedens afd. P4, hvori der produceres TK-katalysatorer, er beliggende på matr. [M2], Ude Sundby, Frederikssund Jorder, ca. 310 m fra nærmeste Natura 2000-område N136.

2.2 Den påklagede afgørelse

Virksomheden har den 23. april 2020 ansøgt om miljøgodkendelse til at udvide produktionen i afd. P4 ved at øge produktionskapaciteten, hvilket skal ske ved optimering af forskellige arbejdsprocesser.

Det fremgår bl.a. af ansøgningen, at projektet indebærer forøgelse af antallet af produktionsdøgn med fuld kapacitet, og at det er forventningen, at optimeringerne kan forøge produktionstiden med ca. 400-450 timer om året, hvorved produktionen kan øges fra 13.000 t/år til 16.000 t/år. Selve antallet af produktionsdøgn forøges dog ikke med projektet, og der vil ikke ske tekniske ændringer i form af udbygning, udskiftning eller lignende, ligesom der ikke vil blive anvendt nye råvarer/mellemvarer og hjælpestoffer, men forbruget af disse øges proportionalt med produktionskapaciteten.

Miljøstyrelsen har den 21. december 2020 meddelt miljøgodkendelse til den ansøgte produktionsudvidelse i afd. P4. Afgørelsen er truffet i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 33.

Der er i den meddelte miljøgodkendelse bl.a. fastsat følgende vilkår:

"Luft

C1 For alle luftstrømme med indhold af støv med hovedgruppe 1-stoffer¹, som ledes til afkast A_P4 (A40) i P4 gælder følgende:

1) Senest **1. juni 2023** skal luftstrømmene ledes gennem absolutfilter (HEPA-filter), der som minimum er klasse H13 efter DS/EN 1822, eller tilsvarende rensesforanstaltninger.

2) Senest **1. marts 2021** skal luftstrømmene ledes gennem slutrensning, f.eks. ePTFE filter, som sikrer en tilbageholdelsesgrad på mindst 99,948% og en maksimal emissionskoncentration på 0,005 mg/Nm³.

11 henhold til Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 2/2001: Luftvejledningen

[...]

C3 Virksomheden skal senest **1. marts 2021** fremsende følgende

dokumentation for den anvendte filtertype, jf. vilkår C1 punkt 2):

- hvilken testmetode, der forventes anvendt til bestemmelse af

rensegrad, jf. vilkår C4

- kopi af leverandørens anbefalinger om vedligeholdelse, eftersyn og kontrol af filteret.

C4 HEPA-filtre skal kontrolleres som angivet i vilkår 35 i afgørelse om revurdering af 10.12.2009.

Kontrol af anvendte filtre, jf. vilkår C1 punkt 2) skal dokumentere:

a) Emissionskoncentrationen efter slutfiltrering

b) Dokumentere rensgraden

c) Dokumentation for regenerering (varighed og hyppighed)"

Der er i afgørelsen desuden fastsat vilkår om, at der maksimalt må produceres 16.000 t på årsbasis, og at antallet af produktionsdøgn ikke må overstige 330 (miljøgodkendelsens vilkår B1), samt vilkår om egenkontrol og rapportering (miljøgodkendelsens vilkår C4-C6 og D1).

Det er i afgørelsen beskrevet, at på grund af produktionsudvidelsen vil den årlige udledning af kvælstofoxider, ammoniak og metalstøv blive forøget, men de maksimale timeemissioner øges ikke, ligesom der ikke vil blive udledt nye stoffer.

Det fremgår af sagens oplysninger, at virksomhedens aktiviteter er omfattet af bl.a. CWW BREF "Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector" fra 2016, BREF for Luftrensning i den kemiske industri (under udarbejdelse) og BREF for uorganiske kemikalier i storskalaproduktion - faste stoffer og andre stoffer fra 2007.

Miljøstyrelsen har hertil bemærket, at ingen af BREF-dokumenterne eller BAT-konklusionerne specifikt omhandler virksomhedens aktiviteter, og at der ikke i BREF-dokumenterne findes bindende grænseværdier for udledning til luft.

Det fremgår af miljøgodkendelsen, at Miljøstyrelsen, på baggrund af princippet om BAT (bedste tilgængelige teknik) og med det formål at sikre minimal udledning, har stillet krav om forbedret rensning af luftstrømme med indhold af særligt farlige metaller, hvilket vil begrænse udledningen af stofferne fra afd. P4 væsentligt. Den forbedrede rensning indebærer anvendelse af absolutfiltrering eller tilsvarende, som ifølge luftvejledningen er BAT ved

udledning af hovedgruppe 1-stoffer. Ifølge styrelsen fremgår det af BREF-CWW, at det anses for BAT at rense luftstrømme med indhold af tungmetaller med absolutfiltrering. Efter virksomhedens ønske og for at minimere udgifterne for virksomheden har Miljøstyrelsen fastsat en frist på ca. 2½ år for at implementere den forbedrede rensning. I mellemtiden kan virksomheden anvende forbedrede posefiltre (herefter "ePTFE-filtre"), som har en væsentligt øget rensningsgrad i forhold til virksomhedens eksisterende filtre. Af miljøgodkendelsen fremgår, at virksomheden har ønsket, at ePTFE-filtrene skal være en permanent løsning. Miljøstyrelsen har ikke imødekommet dette med henvisning til usikkerhed vedrørende rensningseffektivitet og driftssikkerhed.

Det fremgår af den miljøtekniske vurdering i miljøgodkendelsen, at den årlige emission vil stige med ca. 5% for kvælstofoxider, ammoniak og metalholdigt støv, men at stigningen dog er så lille, at nærliggende natur- og vandområder ikke påvirkes. Til støtte herfor er der udført depositionsregninger for emitterede stoffer, hvorved det er forudsat, at koncentrationen efter rensning er 0,2 mg/Nm³ for afkast A40. Det fremgår, at der er tale om en konservativ beregning, og at emissionen fra filtertyperne omfattet af miljøgodkendelsens vilkår C1 ligger væsentligt lavere end 0,2 mg/Nm³, samt at godkendelsen indebærer, at udledninger af metalholdigt støv til luften mindskes fra afd. P4.

Vedrørende vilkår C1 er det beskrevet, at luftstrømmene fra afd. P4 indeholder hovedgruppe 1-stofferne nikkel og bor, som er særligt farlige for sundheden eller særligt skadelige for miljøet, og som er på Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer fra 2009.[4] Der er i den forbindelse henvist til et supplement til luftvejledningen, dateret 24. oktober 2006.[5] Det er i miljøgodkendelsen beskrevet, at rensning til afkast A_P4 (A40) hidtil har været foretaget ved, at fire luftstrømme ledes igennem forfilter efterfulgt af politifilter med en rensningsgrad på ca. 99,4-99,8%. Miljøstyrelsen anser ikke den eksisterende rensning i politifilter for BAT, da rensningsgraden er lavere end for absolutfilter, som ifølge DS 1822 er mindst 99,95%. Virksomheden har den 24. og 27. marts 2020 overfor Miljøstyrelsen oplyst, at den af virksomheden foreslåede løsning i form af ePTFE-filtre indebærer en rensningsgrad på 99,948%, og at udskiftningen er forbundet med en merudgift på ca. 100.000 kr. i forhold til de eksisterende filtre.

Virksomheden har desuden oplyst, at udskiftning af de eksisterende filtre med absolutfilter vil koste mellem 3,6-5,5 mio. kr., og at absolutfilter vil sikre en begrænsning i udledningen af støv, herunder nikkel og bor, på ca. 85,3%, jf. følgende tabel, der er indeholdt i miljøgodkendelsen (tabel 3):

 Tabel over udgifter og opnåede effekter ved anvendelse af absolut filter/ePETE-filtre

Tabel 3 Udgifter og opnåede effekter ved anvendelse af absolut filtre/ePTFE-filtre

Miljøeffekter (emission efter rensning, kg/år)		
	Støv i alt	Heraf nikkel og bor
Ansøgt produktion, eksisterende filtre ¹⁾ :	8,82	0,53
Efter etablering af absolutfiltre ²⁾ :	1,30	0,078
Efter etablering af ePTFE-filtre ³⁾ :	1,35	0,081
Udgifter (mio. kr.)		
Udgift til HEPA filtre:	3,6-5,5	
Driftstab ved installation af HEPA filtre før 2023:	9,4-12,3	
Driftstab ved installation af HEPA filtre efter 2023:	0	
Udgift til ePTFE-posefiltre (merudgift):	0,1	

- 1) Emissionsberegning baseret på målte emissioner 01.03.2019
- 2) Emissionsberegning baseret på en rensegrad på 99,95%
- 3) Emissionsberegning baseret på en rensegrad på 99,948%

Miljøstyrelsen har hertil bemærket, at absolutfiltrering er en veldokumenteret og meget anvendt renseteknik, som vurderes at give driftssikkerhed og sikrer en rensegrad på mindst 99,95% og en emission langt under 0,01 mg/Nm³. Styrelsen vurderer, at det er proportionalt og i overensstemmelse med BAT-anbefalinger fra 1. juni 2023 at kræve absolutfiltre eller tilsvarende renseforanstaltninger etableret.

Om valget mellem ePTFE- og absolutfiltre har Miljøstyrelsen beskrevet, at absolutfiltrene er engangsfiltre, der ikke kan renses. ePTFE-filtre skal derimod regenereres ved returskylning med trykluft, der vil give anledning til forhøjet emission, og filtrene er ikke på samme måde lige så velkendte og driftssikre, herunder i forhold til filterbrud. Styrelsen savner desuden kendskab til data for den forhøjede emission under returskylning/regenerering af filteret samt varighed og hyppighed for dette. Videre savner styrelsen oplysninger om, hvordan filtrets tilbageholdelsesgrad påvirkes af filtrets alder og slid og dermed om, i hvilken grad alder og slid giver anledning til variation i emission over tid.

Miljøstyrelsen har til ovenstående anført, at hvis virksomheden ønsker at fortsætte med at anvende ePTFE-filtre eller tilsvarende, jf. vilkår C1, pkt. 2, skal virksomheden ansøge herom og i den forbindelse dokumentere filtrets rensegrad samt give forslag til egenkontrolprogram til dokumentation af, at rensegrad og maksimal emissionskoncentration til enhver tid svarer til det i vilkår C1, pkt. 2, oplyste niveau.

Det fremgår af den miljøtekniske vurdering, at depositionsregninger har vist, at den maksimale mer-deposition af nikkel fra den ansøgte udvidelse ligger under afskæringskriteriet på 1% af områdets tålegrænse. Det fremgår, at der med afskæringskriteriet menes den værdi, hvorunder bidraget ved en væsentlighedsvurdering efter habitatreglerne kan betragtes som et nul-bidrag. For kvælstof til jorden er depositionen mindre end 1% af afskæringskriterierne, og Miljøstyrelsen har i den forbindelse henvist til "reference DCE 2013". Det er styrelsens vurdering, at depositionen af nikkel og kvælstof fra udvidelsen ikke kan påvirke naturtyper i området, herunder de mest følsomme. Det fremgår endvidere, at merbidraget fra det ansøgte ligeledes vil være mindre end afskæringskriteriet for de mere kvælstoffølsomme naturtyper, der har lavere afskæringskriterier.

Den miljøtekniske vurdering indeholder følgende tabel med oplysninger om depositionsberegninger (tabel 1):

 Resultat af depositionsberegninger

Tabel 1   **Resultat af depositionsberegninger**

Stof	Maksimal deposition ved maksimal produktion **	Maksimal for den ansøgte udvidelse alene	Afskæringskriterie
Nikkel	393 µg/m ² /år	20 µg/m ² /år *	27 µg/m ² /år
Kvælstof	<0,5 kg/ha/år	<0,03 kg/ha/år	30-40 kg/ha/år *

* Værdi for nærmeste naturområde (strandeng)

** Ved maksimal produktion alle årets timer med maksimal timeemission

I forhold til deposition til vandområde Roskilde Fjord, ydre, er det angivet, at der sker en mer-deposition af støv på under 0,02 kg årligt, og at når kravene til filtrering er opfyldt, vil depositionen af metalstøv være mindsket i forhold til den eksisterende produktion. Det fremgår, at støvet primært vil udgøres af aluminium, som der ikke er fastsat miljøkvalitetskrav for.

Det fremgår, at det generelle vandkvalitetskrav for nikkel er 8,6 µg/l, og idet målte koncentrationer af nikkel for Roskilde Fjord har vist koncentrationsniveau på 1,7-3,8 µg/l, har Miljøstyrelsen vurderet, at kvalitetskravet i forvejen er overholdt med god margin, hvorfor den beregnede forhøjelse af koncentrationen som følge af projektets mer-deposition derfor er uden betydning for koncentrationsniveauet i området og for opfyldelse af det generelle og maksimale vandkvalitetskrav på hhv. 8,6 og 34 µg/l. Styrelsen har ligeledes vurderet, at den beregnede forhøjelse af koncentrationen som følge af projektet er uden betydning for relevante vandkvalitetskrav for stofferne kobolt, molybdæn og bor.

Miljøstyrelsen har sammenfattende vurderet, at projektet ikke kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område N136 væsentligt eller forårsage tilstandsændring af Natura 2000- eller § 3-områder,^[6] samt at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyre- og plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV. Tilstanden i Roskilde Fjord vil ligeledes ikke blive påvirket, og produktionen vil således kunne ske uden væsentlige gener for omgivelserne.

Virksomheden har i høringssvar af den 26. maj 2020 til udkastet til miljøgodkendelse bl.a. bemærket, at med projektet øges produktionstiden med fuld produktion med ca. 5%, og at den samlede årlige støvemission fra afd. P4 vil stige tilsvarende. Virksomheden har hertil bemærket, at der er foretaget en OML-beregning af virksomhedens immissionskoncentrationsbidrag af nikkel, og at B-værdien fortsat vil kunne overholdes med meget stor margin.^[7] Det fremgår af et udkast til miljøgodkendelse af 29. januar 2020, at Miljøstyrelsen er enig i, at B-værdien for nikkel vil være overholdt med stor margin, men at dette ikke ændrer på, at virksomheden bør leve op til BAT for så vidt angår emissioner af hovedgruppe 1-stoffer.

Det fremgår desuden, at virksomheden den 2. juli 2020 bl.a. har bemærket, at det fremgår af beregninger fremsendt til Miljøstyrelsen den 26. maj 2020, at koncentrationen af støv efter rensning og opgradering af filtrene til ePTFE-filtre vil være under 0,0047 mg/Nm³, hvilket lever

op til det forureningsniveau, der er beskrevet i luftvejledningen.

2.3 Klagens indhold

Klage over krav om absolutfilter

Klager har den 19. januar 2021 med henvisning til proportionalitets- og officialprincippet anført, at ePTFE-filtre skal udgøre den permanente løsning til rensning af luftstrømme i afkast A40, og at kravet om installering af absolutfiltre skal tilsidesættes.

Klager har den 19. marts 2021 sendt supplerende bemærkninger til klagen. Bemærkningerne er vedlagt et notat fra klagers rådgiver i sagen, [V1], dateret 19. marts 2021, som bl.a. indeholder ændringsforslag til de påklagede vilkår i miljøgodkendelsen. Notatet indeholder desuden følgende oversigt over beregninger for emissioner fra afkast A40 ved anvendelse af de forskellige filterløsninger:

 Tabel over beregnede mængder og koncentration efter forfilter og politifilter med de tre typer filtre

Tabel 3. Beregnede mængder og koncentration efter forfilter og politifilter med de tre typer filtre.

Beregnet mængde og koncentration efter:	Støv	Ni	Støv	Ni
	mg/h	mg/h	µg/Nm ³	µg/Nm ³
Forfiltre	5.805	82	135	1,9
Eksisterende Politifilter	25	0,257	0,589	0,006
Nye ePTFE Politifilter	2,4	0,037	0,056	0,00086
HEPA politifilter	2,29	0,035	0,053	0,00082

Klager har anført, at den påklagede miljøgodkendelse indebærer en væsentlig skærpelse af klagers hidtidige godkendelsesvilkår. Klager har henvist til notatet af 19. marts 2021 og anført, at miljøgodkendelsens C-vilkår afviger væsentligt fra luftvejledningens afsnit 5.2.1, og at vilkårene er disproportional, idet der kun vil kunne opnås en marginal reduktion i emissionen ved anvendelse af absolutfilter i forhold til ePTFE-filtre. Klager har videre anført, at det bør tages i betragtning, at luftvejledningen og hidtidige BAT-konklusioner er under revision.

Klager har desuden bestredet, at det skulle fremgå af luftvejledningen, at absolutfiltrering er BAT, og har henvist til, at der i BAT-princippet er inkluderet en pligtig proportionalitetsafvejning.

Klager har endvidere anført, at CWW-BREF, som klager er omfattet af, ikke indeholder BAT-konklusioner i forhold til nikkel eller andre tungmetaller, samt at udkastet til WGC-BREF, BAT 14, ikke stiller krav om at anvende de særdeles kostbare absolutfiltre, men ligeledes forskriver anvendelse af posefiltre (f.eks. ePTFE-filtre) og høj-effektive luftfiltre.

Klage over vilkår C1

Det er med henvisning til formålet med filtreringen klagers opfattelse, at vilkår C1 skal ændres, således at grænseværdien angives for emission af nikkel frem for støv. Klager har hertil bemærket, at nikkel vil være lettere at måle og dokumentere end støv, idet nikkels detektionsgrænse er lavere end for støv.

Klage over vilkår C3

Klager har anført, at vilkår C3's krav om rensegrad skal udgå af miljøgodkendelsen, og at der alene skal stilles krav til emissionen og ikke til rensegraden, således at der ikke gøres et dobbeltkriterium gældende.

Klage over vilkår C4 og C5

Klager har desuden anført, at den beskrevne metode til egenkontrol, jf. miljøgodkendelsens vilkår C4 og C5, vil påføre klager en udgift på 2,5 mio. kr., og at vilkårets krav om dokumentation af rensegrad skal udgå. I stedet skal emissionen af nikkel dokumenteres ved præstationskontrol i det samlede afkast, hvilket vil medføre omkostninger på 25.000-30.000 kr. pr. måling.

2.4 Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen

Miljøstyrelsen har den 28. januar og 16. april 2021 sendt bemærkninger til klagen.

Ifølge Miljøstyrelsen er miljøgodkendelsens vilkår præcise og følger retningslinjerne i luftvejledningen.

Miljøstyrelsen har med henvisning til luftvejledningen bemærket, at normal praksis er anvendelse af absolutfiltre til rensning af luftstrømme med indhold af hovedgruppe 1-stoffer af hensyn til det eksterne miljø.

For så vidt angår den påbudte rensningsmetode har Miljøstyrelsen bemærket, at ePTFE- og absolutfiltre ikke på det foreliggende grundlag er direkte sammenlignelige, og at styrelsen ikke kun har taget rensegraderne i betragtning, men også kendskab til bl.a. forhold til effektivitet og driftssikkerhed. Styrelsen har videre bemærket, at efterkommelse af vilkår C1 ikke nødvendigvis forudsætter etablering af absolutfiltre, og at andre renseforanstaltninger, der kan præstere tilsvarende rensning, kan anvendes.

I forhold til absolutfiltrering og BAT-princippet har Miljøstyrelsen anført, at det af revidering af luftvejledningen af 24. oktober 2006 fremgår, at når der udledes hovedgruppe 1-stoffer, bør der normalt være forrensning efterfulgt af absolutfiltrering, hvilket medfører, at emissioner kan nedbringes til koncentrationer langt under 0,01 mg/Nm³. Styrelsen tolker dette sådan, at absolutfiltre som udgangspunkt er BAT for så vidt angår rensning af luft med indhold af hovedgruppe 1-stoffer. Styrelsen har i forbindelse med miljøgodkendelsen foretaget en proportionalitetsvurdering, og det fremgår af luftvejledningens kapitel 3.2.3, at udgangspunktet er, at luftstrømme med indhold af hovedgruppe 1-stoffer bør renses i absolutfilter. Emission af hovedgruppe 1-stoffer skal begrænses mest muligt, hvorfor luftstrømme med stofferne skal renses, så emissionen af stofferne minimeres.

I forhold til det, klager har anført om BREF-WGC, har styrelsen anført, at BREF-WGC ikke er vedtaget endnu og derfor ikke kan anvendes i sagsbehandlingen.

Miljøstyrelsen har endvidere bemærket, at selvom der blev fastsat særskilte emissionsgrænser for nikkel og bor, ville der stadig skulle fastsættes en emissionsgrænse for støv, jf. luftvejledningens afsnit 3.2.3.1.

Miljøstyrelsen har herudover fremsat en række bemærkninger til de af klager foreslåede ændringer til vilkårene om egenkontrol.

2.5 Nye oplysninger under sagens behandling

Høring af 30. marts 2023 – BAT-konklusioner

Sekretariatet for Miljø- og Fødevarerklagenævnet har den 30. marts 2023 foretaget høring af Miljøstyrelsen, idet sekretariatet har anmodet om styrelsens eventuelle bemærkninger til, at der den 12. december 2022 blev vedtaget og offentliggjort BAT-konklusioner for spildgasser i den kemiske sektor (WGC).

Miljøstyrelsen har den 20. april 2023 sendt hørings svar til sekretariatet for Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Af hørings svaret fremgår, at styrelsen ikke finder, at offentliggørelsen af BREF-WGC udløser behov for ændring af vilkårene i miljøgodkendelsen, idet kravet om absolutfiltrering blev fastsat med baggrund i luftvejledningen, som fortsat er gældende.

Høring af 8. juni 2023 – Natura 2000 og indhentelse af supplerende oplysninger

Sekretariatet for Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ligeledes den 8. juni 2023 foretaget høring af Miljøstyrelsen. Sekretariatet har i den forbindelse anmodet styrelsen om at sende kopi af referencen "DCE 2013", som styrelsen har henvist til i miljøgodkendelsen af 21. december 2020. Sekretariatet har desuden anmodet om en uddybning af, hvorfor projektet ikke – når sammenholdt med eventuelle øvrige kilder til påvirkning med nikkel, kvælstof mv. – vurderes at kunne påvirke bevaringsstatus for naturtyper i nærliggende Natura 2000-områder.

Miljøstyrelsen har den 30. juni 2023 sendt hørings svar til sekretariatet for Miljø- og Fødevarerklagenævnet, vedlagt kopi af referencen "DCE 2013".^[8] Det fremgår af hørings svaret, at der for det ansøgte projekt er beregnet maksimal deposition for nikkel og kvælstof til nærmeste naturområde, og at det er konkret vurderet, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke beskyttede natur, herunder Natura 2000-områder væsentligt. Styrelsen har i den forbindelse henvist til, at depositionen fra det ansøgte er under 1% af tålegrænsen, og at der derfor ikke kan ske tilstandsændring af naturområderne, samt at depositionsregningerne er konservative.

Miljøstyrelsen har desuden bemærket, at der i miljøgodkendelsen er en skrivefejl, idet der i afsnit 3.2.1 om naturbeskyttelse står, at depositionen for kvælstof til jorden er mindre end 1% af afskæringskriterierne, hvor der rettelig skulle have stået, at depositionen for kvælstof til jorden er mindre end 1% af tålegrænserne.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Følgende medlemmer af Miljø- og Fødevareklagenævnet har deltaget i sagens behandling: Anne Marie Margon Schmidt (formand), landsdommer Olaf Tingleff og fhv. landsdommer Eva Staal og de sagkyndige medlemmer Charlotte Thy og Jesper Kjølholt.

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Det fremgår dog af forarbejderne til bestemmelsen,^[9] at nævnet har mulighed for og efter omstændighederne pligt til at inddrage andre forhold end det, der er klaget over, f.eks. spørgsmålet om overholdelse af gældende EU-ret eller grundlæggende forvaltningsretlige grundsætninger.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle forholdet vedrørende betydningen af mellemkommende BAT-konklusioner for virksomhedens emissioner til luft.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Miljøstyrelsen vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Afkast A40's indretning i forhold til emissioner til luft i forhold til BAT (bedste tilgængelige teknik)

Retsgrundlaget

Den i sagen omhandlede virksomhed er omfattet af bestemmelsen om godkendelse af forurenende virksomhed i miljøbeskyttelseslovens § 33, idet virksomheden er optaget på bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen under punkt 4.2 "Fremstilling af uorganiske kemikalier".^[10]

Miljøstyrelsen er godkendende og tilsynsførende myndighed.

Det følger af godkendelsesbekendtgørelsens § 19, stk. 1, at godkendelses-myndigheden ikke må meddele godkendelse, medmindre den vurderer, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT, og at virksomheden i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforeneligt med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. miljøbeskyttelseslovens kapitel 1.

Det følger af godkendelsesbekendtgørelsens § 22, at miljøgodkendelsen skal indeholde vilkår for virksomheden, som sikrer, at kravene i godkendelsesbekendtgørelsens § 19 er opfyldt, herunder relevante vilkår om emissionsgrænseværdier, maksimal luftmængde og afkasthøjde for hvert afkast, hvor der udledes forurenende stoffer til luften, jf. § 22, stk. 1, nr. 1.

Det følger af godkendelsesbekendtgørelsens § 24, stk. 1, at emissionsgrænseværdier for udledning til luft fastsættes før eller i det punkt, hvor emissionerne udledes fra anlægget, og inden eventuel fortynding. Emissionsgrænseværdierne kan suppleres eller erstattes med tilsvarende parametre eller tekniske foranstaltninger, som skal fastsættes på grundlag af BAT uden, at det kræves, at der anvendes en bestemt teknik eller teknologi, jf. § 24, stk. 2 og stk. 3.

Det følger af godkendelsesbekendtgørelsens § 25, stk. 1, at godkendelsesmyndigheden skal lægge relevante BAT-konklusioner, der er vedtaget og offentliggjort af EU-Kommissionen, til grund i forbindelse med godkendelse af bilag 1-virksomheder, jf. dog § 31. Indtil en BAT-konklusion på området er vedtaget og offentliggjort, skal godkendelsesmyndigheden lægge konklusionerne om BAT i BAT-referencedokumenter til grund ved godkendelse og revurdering af godkendelser, jf. § 25, stk. 2, og såfremt en virksomhed har en (del)aktivitet, en produktionsproces eller potentielle miljøpåvirkninger, der ikke er omfattet af BAT-konklusioner eller BAT-referencedokumenter, fastsætter godkendelsesmyndigheden vilkår om den bedste tilgængelige teknik under hensyntagen til bilag 5 og efter høring af virksomheden, jf. § 25, stk. 3.

Det følger af godkendelsesbekendtgørelsens § 27, stk. 1, at godkendelsesmyndigheden fastsætter emissionsgrænseværdierne, så emissionerne under normale driftsvilkår ikke ligger over de emissionsniveauer, der er forbundet med BAT, og for samme eller kortere tidsrum og med samme referencebetingelser som emissionsniveauerne i BAT-konklusionerne.

BAT-konklusioner

Det fremgår af luftvejledningens afsnit 3.2.3.1, at når der udledes hovedgruppe 1-stoffer, bør der normalt være forrensning efterfulgt af absolutfiltrering, og at absolutfilteret bør være minimum klasse H13 efter DS/EN 1822.[11] Det fremgår, at renseteknikken medfører, at emissioner kan nedbringes til koncentrationer langt under 0,01 mg/Nm³.

Der er den 30. maj 2016 offentliggjort BAT-konklusioner for spildevands- og luftrensning og dertil hørende styringssystemer i den kemiske sektor.[12] Baggrunden for BAT-konklusionerne findes beskrevet i BREF-dokumentet for spildevands- og luftrensning og dertilhørende styringssystemer i den kemiske industri (BREF-CWW).[13]

Der er den 12. december 2022 offentliggjort BAT-konklusioner for fælles systemer til håndtering og behandling af spildgasser i den kemiske sektor.[14] Baggrunden for BAT-konklusionerne findes beskrevet i BREF-dokumentet for spildgasser i den kemiske sektor (BREF-WGC).[15]

Det fremgår af BREF-WGC, BAT 14, at for at reducere rørførte emissioner til luft af støv og partikelbundne metaller er det BAT at anvende en af nedenstående teknikker eller en kombination af disse:

BREF-WGC, BAT 14, indeholder desuden BAT-relaterede emissionsniveauer (BAT-AEL) for rørførte emissioner af støv, bly og nikkel til luft. Det fremgår dog af note 6 til BAT-AEL om nikkel og nikkelforbindelser (Ni), at BAT-AEL'en ikke finder anvendelse på mindre emissioner, dvs. når Ni-massestrømmen er under f.eks. 0,15 g/h.

Teknik		Beskrivelse	Anvendelse
a.	Absolut filter	Se afsnit 1.4.1.	Anvendeligheden kan være begrænset i tilfælde af klæbrigt støv, eller når spildgassernes temperatur ligger under dugpunktet.
b.	Absorption	Se afsnit 1.4.1.	Kan anvendes generelt.
c.	Posefilter	Se afsnit 1.4.1.	Anvendeligheden kan være begrænset i tilfælde af klæbrigt støv, eller når spildgassernes temperatur ligger under dugpunktet.
d.	Højeffektivt luftfilter	Se afsnit 1.4.1.	Kan anvendes generelt.
e.	Cyklon	Se afsnit 1.4.1.	Kan anvendes generelt.
f.	Elektrostatisk filter	Se afsnit 1.4.1.	Kan anvendes generelt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at den ansøgte udvidelse af produktionskapacitet i afd. P4 vil medføre forøgede emissioner fra virksomheden i omgivelserne i form af bl.a. støv, der indeholder hovedgruppe 1-stoffer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at BREF-CWW ikke indeholder bindende BAT-konklusioner eller BAT- AEL-værdier vedrørende luftrensning.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at det i sagen omhandlede anlæg er omfattet af BAT-konklusionerne for spildgasser i den kemiske sektor af 12. december 2022 (BAT-WGC), herunder ovennævnte BAT 14 vedrørende emissioner til luften af støv og andre partikelbundne metaller.

Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at BAT-konklusionerne af 12. december 2022 finder anvendelse og som ny viden skal inddrages i forbindelse med behandlingen af klagers ansøgning om miljøgodkendelse til udvidelse af produktionskapacitet i afd. P4.^[16]

Da Miljøstyrelsen ved afgørelsen af 21. december 2021 ikke har haft mulighed for at inddrage BAT-konklusionerne i forbindelse med klagers ansøgning, hjemvises sagen til fornyet behandling ved førsteinstansen, hvormed styrelsen får mulighed for at inddrage BAT-konklusionerne i sin vurdering efter godkendelsesbekendtgørelsens § 19, stk. 1, nr. 1, hvorefter der ikke må meddeles godkendelse, medmindre godkendelsesmyndigheden vurderer, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT.

Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at Miljøstyrelsen med inddragelse af BAT-konklusionerne af 12. december 2022, skal forholde sig til, hvorvidt der kan stilles krav om rensning ved hjælp af absolutfilter eller foranstaltninger, der kan præstere tilsvarende rensning. Nævnet bemærker hertil, at det følger af WGC-BREF, BAT 14, at det er BAT at anvende posefiltre (f.eks. ePTFE-filtre) med henblik på at reducere rørførte emissioner til luft af støv og partikelbundne metaller, og at der ved fastlæggelsen af BAT-konklusioner navnlig lægges vægt på de kriterier, der er anført i IE-direktivets bilag III, jf. artikel 3, nr. 11, som er svarende til kriterierne oplyst i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 5, herunder nr. 4 om sammenlignelige processer, indretninger eller driftsmetoder, som er gennemprøvet med et tilfredsstillende resultat i industriel målestok.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker i den forbindelse, at der i sagen foreligger oplysninger om, at der ved rensning med ePTFE-filter vil kunne opnås et emissionsniveau, der overholder luftvejledningens afsnit om præstation ved anvendelse af absolutfilter, dvs. en emission på væsentligt mindre end 0,01 mg/Nm³ af hovedgruppe 1-stoffer, idet der med ePTFE-filtre kan opnås en emission under 0,0047 mg/Nm³.^[17] Nævnet bemærker desuden, at begge filterløsninger ifølge beregningerne kan præstere rensning, hvorved ovennævnte BAT-AEL kan overholdes, i det omfang BAT-AEL'en finder anvendelse, og at OML-beregninger ifølge sagens oplysninger har vist, at B-værdien for nikkel på 0,0001 mg/m³ kan overholdes med stor margin.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker hertil, at der i det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip indgår krav om nødvendighed og forholdsmæssighed, at myndighederne skal anvende det mindst indgribende virkemiddel, der er nødvendigt for at opnå det ønskede resultat, og at indgrebet skal stå i rimeligt forhold til formålet med indgrebet. Myndighederne kan således kun stille krav om, at en virksomhed skal afholde betydelige omkostninger til yderligere forureningsmæssige foranstaltninger, hvis den miljømæssige effekt, uanset den måtte være beskeden, er miljømæssigt påkrævet. Dette indebærer bl.a., at Miljøstyrelsen skal foretage en afvejning af og begrunde, hvorvidt det er nødvendigt med hensyn til at sikre omgivelsernes sårbarhed og kvalitet at stille krav om absolutfiltrering eller foranstaltninger, der kan præstere tilsvarende rensning, jf. også godkendelsesbekendtgørelsens § 19, stk. 1, nr. 2.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker herudover, at såfremt godkendelsesmyndigheden ved fastsættelsen af vilkår om emissionsgrænseværdier, tilsvarende parametre eller tekniske foranstaltninger, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 22, stk. 1, nr. 1, vurderer, at flere værdier, parametre eller foranstaltninger må anses for BAT i forhold til den konkrete aktivitet, f.eks. ved

at være oplyst i relevante BAT-konklusioner, skal myndigheden lægge vægt på kriterierne i bekendtgørelsens bilag 5, dog uden at det kræves, at der anvendes en bestemt teknik eller teknologi, jf. bekendtgørelsens § 24, stk. 3.

3.3 Miljø- og Fødevarerklagenævnets øvrige bemærkninger

Naturbeskyttelse

Det er Miljø- og Fødevarerklagenævnets vurdering, at der ikke i den påklagede afgørelse eller med Miljøstyrelsens efterfølgende høringssvar er redegjort for fastsættelsen af tålegrænser for nikkel på danske naturtyper. Nævnet bemærker hertil, at rapporten om tålegrænser for dansk natur ikke indeholder oplysninger om tålegrænser for nikkel. Nævnet vurderer desuden, at der ikke redegjort for, på hvilken baggrund mer-depositioner på under 1% af de angivne tålegrænser for nikkel og kvælstof bliver at betragte som nul-bidrag (afskæringskriterier).

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at Miljøstyrelsen i forbindelse med den fornyede behandling skal foretage en væsentlighedsvurdering, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1, 1. pkt. af påvirkningen af Natura 2000-området N136 Roskilde Fjord, hvorved der tages hensyn til relevante påvirkninger, herunder den kumulative påvirkning med emissioner af navnlig nikkel og kvælstof. Styrelsen skal i den forbindelse redegøre for fastlæggelsen af tålegrænser og anvendelsen af afskæringskriterier, ligesom styrelsen skal forholde sig til, om tålegrænserne i forvejen er overskredet som følge af baggrundsbelastning, den eksisterende emission fra afd. P4 og andre relevante kilder.

Massestrømsgrænsen

Miljø- og Fødevarerklagenævnet konstaterer, at sagen ikke indeholder oplysninger om virksomhedens samlede massestrøm af bl.a. nikkel inden rensning.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at Miljøstyrelsen i forbindelse med den fornyede behandling af sagen skal vurdere, hvorvidt det er nødvendigt at tilvejebringe informationer om massestrømmen af bl.a. nikkel med henblik på at fastsætte relevante emissionsgrænseværdier, tilsvarende parametre eller tekniske foranstaltninger, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 24, stk. 2. Styrelsen skal i den forbindelse vurdere, om der er tale om mindre emissioner, som dette er beskrevet i fodnote 6 til de BAT-relaterede emissionsniveauer (BAT-AEL) for rørførte emissioner af støv, bly og nikkel til luft. Nævnet bemærker i den forbindelse, at BAT-relaterede emissionsniveauer er bindende.

Produktionsudvidelsen

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at den forventede produktionsudvidelse fra 13.000 t/år til 16.000 t/år udgør en forøgelse på 23 %, og at det ikke ses belyst i sagen, hvorfor den tilsvarende forøgelse af emissioner fra det omhandlede afkast efter det oplyste kun udgør 5 %.

Vilkår om egenkontrol

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker endelig, at Miljøstyrelsen ved den fornyede behandling af sagen skal vurdere, hvorvidt det er i overensstemmelse med reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen at fastsætte vilkår om rensegraden for et filter (miljøgodkendelsens vilkår C4, litra b), når der samtidig stilles krav til emissionen (emissionsgrænseværdi) for det afkast, som filteret installeres i (miljøgodkendelsens vilkår C4, litra a).

3.4 Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 21. december 2020 om miljøgodkendelse til udvidelse af produktionskapacitet i afd. P4, beliggende på matr. [M2], [M1], Ude Sundby, Frederikssund Jorder, [A1], 3600 Frederikssund, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023 af lov om miljøbeskyttelse.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevarerklagenævnet som ændret ved lov nr. 900 af 21. juni 2022 om ændring af museumsloven, lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet og forskellige andre love.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevarerklagenævnet mv.

[4] Miljøministeriet, Miljøstyrelsen: "Listen over Uønskede Stoffer" (2009).

[5] 5. supplement til Luftvejledningen: "Revision af afsnit 3.2.3.1 og 5.4.5" af 24. oktober 2006.

[6] Jf. § 3 i lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 af lov om naturbeskyttelse.

[7] B-værdien er for nikkel 0,0001 mg/m³, jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 20 om B-værdier (august 2016), s. 46.

[8] Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, rapport nr. 69: "TÅLEGRÆNSER FOR DANSK NATUR" (2013). Rapporten indeholder bl.a. oplysninger om tålegrænser for kvælstof på naturtypen strandenge, der ifølge rapporten ligger på 30-40 N/ha/år, jf. rapportens s. 27, tabel 2.1: "Empirisk baserede tålegrænser, 1330 Strandenge".

[9] Jf. bemærkningerne til § 11 i forslag L44 til Lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet (FT 2016-17).

[10] Bekendtgørelse nr. 1083 af 9. august 2023 om godkendelse af listevirksomhed.

[11] Jf. luftvejledningen, afsnit 3.2.3.1, s. 33 f, som revideret ved Miljøstyrelsens 5. supplement til vejledning nr. 2/2001: "Revision af afsnit 3.2.3.1 og 5.4.5" af 24. oktober 2006.

[12] Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2016/902 af 30. maj 2016 om fastlæggelse af konklusionerne om den bedste tilgængelige teknik (BAT-konklusioner) i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU i forbindelse med spildevands- og luftrensning og styringssystemer i den kemiske sektor.

[13] Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector (2016).

[14] Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2022/2427 af 6. december 2022 om fastsættelse af konklusioner om den bedste tilgængelige teknik (BAT-konklusioner) i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner for fælles systemer til håndtering og behandling af spildgasser i den kemiske sektor.

[15] Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Common Waste Gas Management and Treatment Systems in the Chemical Sector (2023).

[16] Jf. Højesteret ved dom af 3. januar 2020 i sag BS-17556/2019 gengivet i UfR2020.867H.

[17] Oplysningerne bygger på beregninger foretaget af [V1] ved redegørelse af 1. marts 2019.

Sag:

21/01226

Dato:

30. november 2023.

Emner:

Miljøbeskyttelsesl...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)

Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)